

40 років після Чорнобиля: основні напрямки зусиль українських офтальмологів

Пасечнікова Н. В.¹, Федірко П. А.², Медведовська Н. В.², Король А. Р.¹, Бабенко Т. Ф.^{3,2}, Дорічевська Р. Ю.³

¹ Державна установа «Інститут очних хвороб і тканинної терапії ім. В.П. Філатова НАМН України» (Одеса, Україна);

² Національна Академія медичних наук України (Київ, Україна);

³ Лабораторія радіаційно індукованих захворювань ока Інституту радіаційної гігієни і епідеміології Державної установи «Національний науковий центр радіаційної медицини, гематології та онкології НАМН України», (Київ, Україна)

Через сорок років після Чорнобильської катастрофи можна вже підбити деяку підсумки проведених в цей період тривалих досліджень. Очі виявились однією з основних «мішеней» для впливу іонізуючого випромінювання, що спричинило суттєве зростання захворюваності на очні хвороби. Водночас, діючи в складних умовах, українські офтальмологи зуміли зменшити вияв офтальмологічних ефектів опромінення внаслідок Чорнобильської катастрофи.

В перші роки після Чорнобильської катастрофи основною загрозою вважалась поява радіаційної катаракти. Цей специфічний ефект радіаційного опромінення міжнародні експерти називали єдиним, що може спостерігатись у потерпілих від радіаційного опромінення. Офтальмологи України дійсно розширили наші знання про цей відомий радіаційний ефект: зокрема, вперше показано було, що радіаційна катаракта може виникати і через 29 років після радіаційного впливу.

Але значно більше значення мали інші, раніше переважно невідомі ефекти радіаційного опромінення. Серед них - порушення акомодаций, порушення рефрактогенезу у дітей, функціональні зміни. Але найбільше значення мало прискорення розвитку захворювань, асоційованих з віком. Серед них – вікова макулярна дегенерація (ВМД) і інволютивна катаракта. Була створена математична модель розвитку ВМД в радіаційно опромінених популяціях. Її аналіз дозволив виявити закономірності, характерні, як виявилось, для всіх вікзалежних захворювань.

Подальші дослідження показали, що саме ВМД є основним захворюванням, яке викликає зниження зору і порушення функ-

ціональної спроможності, зниження якості життя у радіаційно опромінених осіб. Тому зусилля українських науковців в постЧорнобильській період були спрямовані на розробку і впровадження нових методів лікування ВМД. Це дозволило суттєво зменшити віддалені наслідки впливу факторів Чорнобильської катастрофи на орган зору населення.

Висновок. Своєчасне застосування сучасних методів лікування, яке спирається на наукові прогнози розрахунки, дозволяє впевнено впливати на частоту ускладнень і важкість перебігу захворювань ока у постраждалих внаслідок Чорнобильської катастрофи у віддаленому періоді після аварії.

40 years after Chernobyl: main areas of effort of Ukrainian ophthalmologists

Pasechnikova N. V., Fedirko P.A., Medvedovska N. V., Korol A. R., Babenko T.F, Dorichevska R.Yu.

Odesa, Kyiv, Ukraine

Forty years after the Chernobyl disaster, it is possible to summarize some of the long-term research conducted during this period. The eyes turned out to be one of the main «targets» for the effects of ionizing radiation, which caused a significant increase in the incidence of eye diseases. Studies have shown that age-related macular degeneration is the main disease that causes vision loss and impaired functional capacity, a decrease in the quality of life in radiation-exposed individuals. The timely application of modern treatment methods, which is based on scientific predictive calculations, allows you to confidently influence the frequency of complications and the severity of eye diseases in victims of the Chernobyl disaster in the distant period/

Порівняльний аналіз якості зображень очного дна, отриманих за допомогою портативних фундус-камер

Токарев В.В, Король А.Р, Погосян О.А., Невська А.О., Гончарук К.О.

ДУ «Інститут очних хвороб і тканинної терапії ім. В.П. Філатова НАМН України» (Одеса, Україна)

Одеський національний медичний університет (Одеса, Україна)

ТОВ CheckEye (Київ, Україна)

Мета. Порівняльний аналіз якості зображень, отриманих за допомогою портативних фундус-камер.